

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní bakalářské zkoušce

PSYCHOTERAPIE

Studijní program: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

1	a	Pojetí psychoterapie, její typické cíle, formy, prostředky a účinné faktory terapeutických činností a terapeutického vztahu.
	b	Uveďte a vyložte (a) alespoň čtyři z uváděných „společných faktorů psychoterapie“ a popište postup (b) alespoň jedné u nás užívané praktické psychoterapeutické metody ze zvoleného psychoterapeutického směru.
2	a	Zvláštnosti psychoterapie v dětství, v dospívání a ve stáří.
	b	Uveďte a rámcově popište praktické provádění jedné psychoterapeutické metody vhodné pro léčbu dětí (mezi 4. a 12. rokem věku), jedné takové metody vhodné pro léčbu dospívajících (mezi 14 a 18. rokem věku) a jedné takové metody vhodné k uplatnění u některého onemocnění příznačného u starších osob (nad 60 roků věku).
3	a	Individuální psychoterapie, její hlavní přístupy, typický průběh, typické problémy, přednosti a rizika oproti ostatním dvěma modalitám psychoterapie.
	b	Popište podobu a postup alespoň jedné z tzv. „odkrývajících“ a jedné z tzv. „zakrývajících“ individuálně psychoterapeutických metod.
4	a	Skupinová psychoterapie, její hlavní znaky, typický průběh, typické problémy, přednosti a rizika oproti ostatním modalitám psychoterapie.
	b	Popište podobu a postup alespoň jedné typicky skupinověterapeutické metody užívané s dětmi a jedné takové užívané s dospělými.
5	a	Rodinná a manželská psychoterapie, jejich hlavní znaky, typický průběh, typické problémy, přednosti a rizika oproti ostatním modalitám.
	b	Popište podobu a postup alespoň dvou psychoterapeutických nebo poradenských metod vhodných při práci s konkrétními případy porušených vztahů v rodině či v trvalém partnerském soužití.
6	a	Etické zásady a problémy v psychoterapeutické praxi, praktická opatření profesních orgánů k omezování neetických (nikoli však nezákonných) praktik v psychoterapeutických nebo poradenských službách.

	b	Uveďte alespoň čtyři oblastí ve vztahu terapeuta a pacienta, ve kterých si terapeut v rámci své profese či postavení může počínat neeticky, tzn. ke škodě pacienta, zkoumané osoby, nebo pověsti psychoterapeutické profese; ilustруйте je možným případem takového praktického počínání v každé ze zvolených oblastí.
7	a	Freudovská psychoanalýza a její další vývoj v egopsychologii, psychologii objektních vztahů a selfpsychologii.
	b	Popište alespoň tři v psychoanalýze či psychoanalytických terapiích terapeuticky užívané metody jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
8	a	Hlubinná psychoterapie jungovská a adlerovská.
	b	Popište alespoň dvě praktické terapeutické metody užívané v jungovské a dvě užívané v adlerovské psychoterapii jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
9	a	Dynamická a interpersonální psychoterapie (Sullivan, Horneyová, Alexander, Mjasiščev aj.).
	b	Popište alespoň tři praktické terapeutické metody užívané v dynamické interpersonální psychoterapii jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
10	a	Racionální, kognitivní a kognitivně-behaviorální přístupy v psychoterapii.
	b	Popište alespoň tři praktické terapeutické postupy užívané v racionálních/kognitivních přístupech jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
11	a	Humanistické přístupy v psychoterapii (rogersovská psychoterapie, tvarová terapie aj.).
	b	Popište alespoň tři praktické terapeutické postupy užívané v humanisticky založených přístupech jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
12	a	Behaviorální psychoterapie (přístupy wolpeovského a skinnerovského podmiňování a přístup sociálního učení).
	b	Popište alespoň čtyři behaviorálněterapeutické postupy užívané v takto založených přístupech jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
13	a	Komunikační přístupy v psychoterapii (transakční analýza, strukturní, strategická a systemická psychoterapie).
	b	Popište alespoň čtyři komunikačněterapeutické postupy užívané v takto založených přístupech jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.

14	a	Existenciální přístupy v psychoterapii (daseinsanalýza, logoterapie, realitní terapie).
	b	Popište alespoň čtyři existenciálněterapeutické postupy užívané v takto založených přístupech jejich konkrétním léčebným účelem a praktickým postupem jejich uplatnění.
15	a	Eklektické a integrativní přístupy k psychoterapii – cíle, způsoby a problémy snah o sjednocení či propojení teoreticky odlišných směrů; výhody a nevýhody pokusů o ně.
	b	Uveďte alespoň tři příklady způsobů a postupů, jimiž se konají pokusy o integraci více různých psychoterapeutických směrů/přístupů, a poukažte na alespoň dva příklady, kdy se zatím aspoň jen částečná integrace (tzn. alespoň 2 až 4 směrů) daří.
16	a	Psychologické poradenství – jeho pojetí (s odlišením od psychoterapie), jeho hlavní druhy podle psychologických oborů a jejich typické cíle v každém z nich.
	b	Uveďte alespoň tři příklady praktických metod a postupů typické pro odlišné obory psychologického poradenství; ohodnoťte jejich výhodnost nebo problematičnost v závislosti na motivovanosti klientů k docílení prospěšné změny v životě a na ochotu ke změně svých postojů a svého chování v oblasti, v níž je jim poradenství poskytováno.
17	a	Poradenství a psychoterapie v sociální práci – jeho pojetí a odlišnost od uplatnění ve zdravotnictví, jeho typické problémy a cíle v tomto oboru.
i	b	Uveďte alespoň tři příklady praktických metod a postupů použitelných pro poradenskou nebo psychoterapeutickou pomoc v problémech, s nimiž se u svých klientů ve své práci setkává sociální pracovník, včetně možných praktických výhod či rizik při jejich užívání.

Zdroje ke studiu

❖ Literární prameny:

- Balcar, K. Psychoterapie u dětí a dospívajících. In Říčan, P., Krejčířová, D. a kol. Dětská klinická psychologie. (4. vyd.) Praha: Grada, 2006, 493-550. – Stručný přehled k tématu.
- Corey, G., Corey, M. S. Techniky a přístupy ve skupinové psychoterapii. Praha: Portál, 2006. – Celkový přehled přístupů a postupů k tématu.
- Dimaggio, G., Semerari, A., Carcione, A., Nicolò, G., Procacci, M. Psychotherapy of Personality Disorders. London, UK: Taylor & Francis, 2007. – K titulnímu tématu.
- Dryden, W. Poradenství. Praha: Portál, 2008. – Vhodné pro témata psychologického poradenství.
- Kratochvíl, S. Manželská terapie. Praha: Portál, 2000. – K titulnímu tématu.
- Kratochvíl, S. Základy psychoterapie. Praha: Portál, 2012 (6. vyd.) nebo 2017 (7. vyd.). – Vhodné pro téměř všechny teoretická i praktická témata individuální a skupinové psychoterapie.
- Langmeier, J., Balcar, K., Špitz, J. Dětská psychoterapie (2. nebo 3. vyd.). Praha: Portál, 2000; 2010. – Vhodné pro obecná a teoretická témata psychoterapie individuální, skupinové a rodinné u dětí a dospívajících.
- Matějček, Z. Praxe dětského psychologického poradenství. Praha: Portál, 2011. – K titulnímu tématu.
- Novák, T., Šmolka, P. Manželské a rodinné poradenství (2. akt.vyd.). Praha: Grada, 2016. – K titulnímu tématu.
- Plevová, I. Základy psychoterapie. Olomouc: Universita Palackého v Olomouci, 2013. Dostupné na: https://www.pdf.upol.cz/fileadmin/userdata/PdF/katedry/kps/Final_verze.pdf – Velmi stručný přehled základních pojmů, přístupů a postupů v psychoterapii.
- Timulák, L. Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru. Praha: Portál, 2006. – K titulnímu tématu.
- Urbanová, L. Čeští senioři a možnosti aktivně prožitého stáří. Abs. práce. Čelákovice: VOŠ a SZŠ Mills, 2010. Oddíl 2.3.3: Psychoterapie, s. 36-46. Dostupné na http://vos.mills.cz/assets/Absol_prace/AP2010-SP/Urbanova-SP2010.pdf – Vhodné pro téma psychoterapie ve stáří.
- Pešová, I., Šmalík, M. Poradenská psychologie pro děti a mládež. Praha: Grada, 2006. – K tématům z psychologického poradenství.
- Pěč, O., Probstová, V. Psychózy. Psychoterapie, rehabilitace a komunitní péče. Praha: Triton 2009. – K titulnímu tématu.
- Vișcu, L. I. Social work counselling. In P.-L. Runcan, G. Rață, Ș. Cojocar (eds.). Applied Social Psychology, 51-59. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars, 2013. – K uplatnění poradenství a psychoterapie v sociální práci. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/299392441_Social_Work_Counselling/link/5d81ff7c299bf1996f74e75a/download
- Vymětal, J. Obecná psychoterapie (2. vyd.). Praha: Grada, 2004. – Podrobnější přehled východisek a vybraných přístupů v psychoterapii.
- Yalom I.D., Leszcz, M. Teorie a praxe skupinové psychoterapie. Praha: Portál, 2021.